

บทที่ 3

การอ้างอิงเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การอ้างอิงเอกสารและแหล่งข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ ในปฏิญานิพนธ์ การเขียนอ้างอิงจะปรากฏอยู่ 2 แห่ง คือ การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง (In-text citations) จะกระทำเมื่อมีการนำเสนอสารสนเทศหรือข้อมูลจากเอกสารอื่นมาใช้ในการอ้างอิงในเนื้อเรื่องให้ใช้การอ้างอิงระบบนาม-ปี (Author date method) การอ้างอิงนี้จะปรากฏแทรกอยู่ในเนื้อเรื่องแทนการอ้างอิงในเชิงอรรถหรือที่เรียกว่าเชิงอรรถอ้างอิง (reference footnote) และ การอ้างอิงในส่วนท้ายเล่มที่เรียกว่า บรรณานุกรม (Bibliography) หรือ การอ้างอิง (References) ในการอ้างอิงจะเรียงลำดับอักษร (ไม่ต้องแยกประเภทสิ่งตีพิมพ์ และที่ไม่ใช่สิ่งตีพิมพ์) ตามหลักการเรียงคำของพจนานุกรมฉบับปัจจุบัน และจัดแยกภาษาโดยเรียงภาษาไทยขึ้นก่อนและตามด้วยภาษาต่างประเทศ

รายการอ้างอิงมีประโยชน์ในการให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้สนใจให้ติดตามเอกสาร และแหล่งต่าง ๆ ที่อ้างอิงในปฏิญานิพนธ์นั้นได้ถูกต้อง ดังนั้นรายการอ้างอิงจะต้องตรงกับการอ้างอิงที่ปรากฏอยู่ในเล่ม ข้อมูลในรายการอ้างอิงถูกต้องและสมบูรณ์ วิธีที่จะให้แน่ใจว่าข้อมูลในรายการอ้างอิงถูกต้องสมบูรณ์ คือ ให้ตรวจสอบรายการอ้างอิงแต่ละรายการกับการอ้างอิงที่ปรากฏในเล่มและเอกสารต้นฉบับ นักศึกษาจะต้องรับผิดชอบในการหาข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับเอกสารและแหล่งที่ใช้อ้างอิง

3.1 การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

การเขียนรายการอ้างอิงมีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ ช่วยแบ่งข้อความดังนี้

3.1.1 เครื่องหมาย มหัพภาค (. Period หรือ Full stop) ให้พิมพ์ติดกับคำหน้าแล้วเว้น 1 วรรค และใช้ในกรณีต่อไปนี้

3.1.1.1 เมื่อเขียนย่อชื่อแรกหรือชื่อกลางของผู้แต่งชาวต่างประเทศ เช่น John, B G.

3.1.1.2 ไว้ท้ายคำที่ย่อ เช่น ed.

3.1.1.3 เมื่อจบแต่ละข้อความ (เช่น ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ปีพิมพ์ ฯลฯ) ในรายการอ้างอิงนั้น เช่น John, B G. 2015. **Solar maps**. Science, CMU.

3.1.2 เครื่องหมายจุลภาค (, comma) ให้พิมพ์ติดกับคำหน้าเว้น 1 วรรค และใช้ในกรณีดังต่อไปนี้ใช้

3.1.2.1 คั่นระหว่างชื่อสกุลและชื่อต้น กลาง (ถ้ามี) ของผู้แต่งชาวต่างประเทศ หรือคั่นระหว่างชื่อและบรรดาศักดิ์ของผู้แต่งชาวไทย เช่น

Mcdold, E. B.

ปนัดดา, หม่อมหลวง

3.1.2.2 ให้คั่นระหว่างชื่อผู้แต่งเมื่อมีผู้แต่งมากกว่า 1 คน เช่น

Johnson, H., Borlaug, N. E., and Malee, A. K.

มงคล ธุระ, ปรีศนา อัครพงษ์สวัสดิ์ และจิตติโส แก้วบุญเรือง.

3.1.2.3 ให้คั่นระหว่างสำนักพิมพ์และปีพิมพ์ เช่น
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2550.
William, 2010.

3.1.3 เครื่องหมายอัฒภาค (; semicolon) ให้พิมพ์ติดกับคำหน้าแล้วเว้น 1 วรรค และใช้เมื่อข้อความส่วนนั้นได้ใช้เครื่องหมายจุลภาคแล้ว เช่น เมื่อเขียนชื่อผู้แต่งชาวต่างประเทศเป็นภาษาไทยหลาย ๆ คน เช่น
เบลล์/ซิน;ไวท์,/มอลต้า;/และพอร์ซ,/โรทานส์/ไอซ์//มหาวิทยาลัยกับชุมชนเมือง//แปลโดย ศิลป์ศร
สุจิน/และคนอื่นๆ./กรุงเทพฯ:/ไทยวัฒนาพานิช,/2558.

3.1.4 เครื่องหมายมหัพภาคคู่ (: colons) ให้พิมพ์ชิดกับคำหน้าและเว้น 1 วรรค จากคำหลัง และให้ใช้กรณีต่อไปนี้

3.1.4.1 ใช้คั่นระหว่างสถานที่พิมพ์ (ชื่อเมือง ชื่อรัฐ) และชื่อสำนักพิมพ์ เช่น
Bangkok: Amarin
Chiangmai: Mahidol

3.1.4.2 ใช้คั่นระหว่างปีที่หรือเล่มที่วารสาร หนังสือพิมพ์ สารานุกรม และเลขหน้า เช่น
5 (ธันวาคม 2559): 23-25
30 (2015): 123-128

สรุปการเว้นระยะในการพิมพ์หลังเครื่องหมายวรรคตอน มีดังนี้

หลังเครื่องหมายมหัพภาค (. Period หรือ Full stop) เว้น 2 ระยะ

หลังเครื่องหมายจุลภาค (, Comma) เว้น 1 ระยะ

หลังเครื่องหมายอัฒภาค (; Semicolon) เว้น 1 ระยะ

หลังเครื่องหมายมหัพภาคคู่ (: Colons) เว้น 1 ระยะ

ตัวอย่าง

เบลล์/ซิน;ไวท์,/มอลต้า;/และพอร์ซ,/โรทานส์/ไอซ์//มหาวิทยาลัยกับชุมชนเมือง//แปลโดย
/////ศิลป์ศรสุจิน/และคนอื่นๆ.// กรุงเทพมหานคร:/ไทยวัฒนาพานิช,/2558.

หมายเหตุ เครื่องหมาย / หมายถึง เคาะแป้นพิมพ์ 1 ครั้ง หรือ เท่ากับเว้น 1 ตัวอักษร
เครื่องหมาย // หมายถึง เคาะแป้นพิมพ์ 2 ครั้ง หรือ เท่ากับเว้น 2 ตัวอักษร

3.2 การเรียงลำดับรายการอ้างอิง

การเรียงรายการอ้างอิงเอกสารและแหล่งต่าง ๆ ที่ใช้ในการอ้างอิงแบบนาม-ปีและแบบเชิงบรรณ
ให้เรียงเอกสารภาษาไทยให้จบไปก่อนแล้วต่อด้วยภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นโดยเรียงลำดับ
อักษร ตามหลักการเรียงคำของพจนานุกรมฉบับปัจจุบัน และจัดแยกภาษาโดยเรียงภาษาไทยขึ้นก่อน
ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ไม่ว่ารายการนั้นจะขึ้นต้นด้วยชื่อผู้แต่ง ชื่อบทความหรือชื่อหนังสือ ทั้งนี้ไม่
ต้องแยกประเภทของสิ่งตีพิมพ์ และที่ไม่ใช่สิ่งตีพิมพ์ที่นำมาใช้อ้างอิง
การเรียงชื่อผู้แต่งตามตัวอักษรมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ให้เรียงตัวอักษรของคำนั้น เช่น

Bown, J. R.

Loing, A. R.

3.2.2 คำนำหน้าชื่อ เช่น M' Mc หรือ Mac ให้เรียงตามรูปที่ปรากฏ และไม่สนใจเครื่องหมาย

MacCrine

McJohn

M'Caty

3.2.3 ชื่อเรื่อง ที่ขึ้นต้นด้วย article ให้เริ่มเรียงคำถัดไป แต่ถ้า article เป็นคำถัดไปให้เรียง article ด้วยส่วนชื่อสกุลผู้แต่งที่มี preposition เช่น de la van ฯลฯ ให้เรียง ตามกฎของภาษานั้น ถ้ารู้แน่ชัดว่าคำนำหน้าคำนั้นเป็นส่วนหนึ่งของชื่อ เช่น De Bumal ให้ถือว่าคำนำหน้านั้นเป็นส่วนหนึ่งของชื่อสกุล และเรียงตามลำดับตัวอักษร เช่น

Deada

De Bumal

3.2.4 ถ้าคำนำหน้านั้นไม่นิยมใช้เป็นส่วนหนึ่งของชื่อสกุล เช่น นิยมใช้ Alblert มากกว่า MacAlblert ให้ถือคำนำหน้านั้นเป็นส่วนหนึ่งของชื่อกลาง เช่น Alblert, L. F. Mac ถ้าเรียงงานหลายงานที่มีชื่อผู้แต่งคนแรกเหมือนกันให้ใช้หลักดังนี้

3.2.4.1 รายการอ้างอิงที่มีผู้แต่งคนเดียวมาก่อนรายการที่มีผู้แต่งคนต่อมา เช่น

Burman, A. K.

Burman, A. K. and Calin, E. F.

3.2.4.2 รายการอ้างอิงที่มีผู้แต่งคนแรกซ้ำกันให้เรียงตามชื่อผู้แต่งคนต่อมา เช่น

Burman, A. K.; Wone, K., and Monaran, C. F.

Burman, A. K. and Zong, E. F.

3.2.4.3 รายการอ้างอิงที่มีชื่อผู้แต่งเหมือนกันหมด ให้เรียงตามลำดับตัวอักษรแรกของชื่อเรื่อง

Burman, A. K. Jumping to.....

Burman, A K. Supplement of.....

พิมพ์

3.2.4.4 ถ้าอ้างอิงงานหลายเรื่องที่มีพิมพ์ในปีเดียวกันให้เรียงตามอักษร a b c ที่กำกับปี

Johnson, J. K. 2015 a.

Johnson, J. K. 2015 b.

3.2.4.5 ถ้าชื่อสกุลของผู้แต่งเหมือนกันให้เรียงตามอักษรย่อชื่อต้นและชื่อกลาง เช่น

Altic, B. I.

Altic, H. F.

3.2.5 เอกสารที่มีผู้แต่งเป็นสถาบัน สมาคม หน่วยงาน ให้เรียงตามอักษรตัวแรกของชื่อสถาบันที่สะกดเต็มการระบุชื่อสถาบันให้ระบุชื่อหน่วยงานใหญ่ก่อนหน่วยงานย่อย

คำย่อที่ใช้ในการเขียนอ้างอิง

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย	หมายเหตุ
Comp	complier	ผู้รวบรวม	พหูพจน์ใช้ comps
Ed.	Editor, edition	บรรณาธิการ	พหูพจน์ใช้ eds
Enl. Ed.	Enlarged edition	ผู้จัดพิมพ์, จัดพิมพ์โดย	
Et al,	et al	และคนอื่นๆ (and others)	
Ibid	ibidem	เรื่องเดียวกัน (in the same place)	
n.d.	no date	ไม่ปรากฏปีพิมพ์	ภาษาไทยใช้ มปป.
n.p.	no place	ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ มปท.
no.	number	ฉบับที่	
p.	page	หน้า (หลายหน้า) พหูพจน์ใช้ pp.	
Rev. ed.	Revised edition	ฉบับพิมพ์ใหม่มีการแก้ไข	
rpm	revolution per minute	รอบต่อนาทีหมายถึงการหมุนของมอเตอร์ ฯลฯ	
tr.	Translator, translated by	ผู้แปล, แปลโดย	
Vol.	Volume	เล่มที่	
Vols.	Volumes	จำนวนเล่ม (เช่น 4 vols.)	

3.3 การเขียนรายการอ้างอิง

การเขียนรายการอ้างอิงมีแบบและหลักเกณฑ์แตกต่างกันตามประเภทของเอกสาร เช่น หนังสือ บทความในหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สารานุกรม วิทยานิพนธ์ ปรินต์นิพนธ์ จุลสาร เอกสารอัดสำเนา การสัมภาษณ์ ฯลฯ

การอ้างอิงแบบนาม-ปี

โดยทั่วไปจะประกอบด้วยชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ในกรณีที่เป็นการอ้างอิงเนื้อหาโดยตรงหรือแนวคิดบางส่วนหรือเป็นการคัดลอกข้อความบางส่วนมาโดยตรง โดยการสรุปเนื้อหาหรือแนวคิดทั้งหมดของงานชิ้นนั้นมา

3.4 หลักการเขียนนามผู้แต่ง

3.4.1 ถ้าเป็นชาวต่างประเทศให้ใช้นามสกุลเท่านั้น ถ้าเป็นชาวไทยให้ใส่ชื่อก่อนแล้วตามด้วยนามสกุล ถึงแม้เขียนเอกสารเป็นภาษาต่างประเทศก็ตาม เพราะถือเป็นแบบที่สากลยอมรับแล้วว่าประเทศไทยใช้เช่นนี้

(ชิน บัวชุม, 2558)

(Moltahs, 2015)

(Thanakhon, 2014)

(SuthaThongkhal, 2013)

3.4.2 กรณีผู้แต่งที่มีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์

(กรมหมื่นจไวยวรนารถ)

(พระยาอุปทิศศิลปสาร, 2510)

(สมเด็จพระวชิรญาณ [นิม], 2512)

(ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, 2520)

3.4.3 กรณีผู้แต่งมียศทางทหาร ตำรวจ หรือมีตำแหน่งทางวิชาการ เช่น ศาสตราจารย์หรือมีคำเรียกทางวิชาชีพ เช่น นายแพทย์ ทันตแพทย์ เกษษกร ไม่ต้องใส่ยศ หรือตำแหน่งทางวิชาการ หรือคำเรียกทางวิชาชีพนั้น ๆ

(ถนอมศักดิ์ วงศ์พัฑฒัน, 2550)

(สุชาติ พุ่มพุ่มม่วง, 2552)

3.4.4 ผู้แต่งใช้นามแฝง

(Dr. Maji [pseud.], 1999)

(Sweet [pseud.], 1998)

(มิโน [นามแฝง], 2520)

การอ้างเอกสารหนึ่งเรื่องที่มีผู้แต่งคนเดียว ถ้าอ้างถึงเอกสารหรืองานนั้นทั้งงานโดยรวม ให้ระบุนามผู้แต่งและปีพิมพ์แทรกในข้อความในตำแหน่งที่เหมาะสม กล่าวคือ ถ้าระบุนามผู้แต่งในข้อความ ให้อ้างปีพิมพ์ไว้ในวงเล็บ (ตัวอย่าง 1) หรือให้ระบุทั้งนามผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสารนั้นในวงเล็บ (ตัวอย่าง 2)

ตัวอย่าง 1

สุธา ทองขาว (2559) ได้ศึกษาผลของการใช้ประโยชน์จากกากเมล็ดกาแฟ เพื่อการปลูกพืช..
Robert (2014) concluded the principle of animal welfare that ...

ตัวอย่าง 2

...ในขณะที่การใช้ผลการวิจัยทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่อยู่ในวงแคบ จำกัดเฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาของตนเท่านั้น (ประวิต เอรวิณ, 2558)

...Last year, the group worked in farm (Kenvin, 2015), demonstrated that...

ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ เมื่ออ้างถึงงานนั้นซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ไม่ต้องระบุปีพิมพ์ในการอ้างครั้งต่อมาได้ ถ้างานนั้นเพิ่งถูกอ้างและไม่สับสนกับงานอื่น (ตัวอย่าง 3)

ตัวอย่าง 3

ทยิตา มานุงส์ (2014) ศึกษาเทคโนโลยีที่พร้อมถ่ายทอดเพื่อการผลิตผงแคลเซียมคาร์บอเนตแบบแผ่นเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นแคลเซียมคาร์บอเนตอัญรูปะราโกไนต์ที่ไม่สามารถผลิตได้จากภูเขาปูนหรือ การสังเคราะห์ทางเคมี ผลิตได้จากการแปรรูปจากเปลือกหอยบางชนิดเท่านั้น.....

In a recent study of group living talapoins, Kenvin (2015) demonstrated that.....Kenvin also found that

การระบุชื่อผู้เขียนที่เป็นชาวต่างประเทศสามารถทำได้ 2 วิธี

- 1) ให้ระบุชื่อภาษาต่างประเทศในเนื้อความ และระบุปีพิมพ์ในวงเล็บ (ตัวอย่าง 4)
- 2) ให้ระบุชื่อเป็นภาษาไทยในเนื้อความก่อน และวงเล็บชื่อภาษาต่างประเทศและปีพิมพ์ (ตัวอย่าง 5)

ตัวอย่าง 4

Arbon (2014b) ได้อธิบายถึงการนำเสนอรายงานตามลำดับขั้นตอนดังนี้...

ตัวอย่าง 5

จิมสัน (Jimson, 2012: 101) ให้ความเห็นว่า “หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาที่มีลักษณะเจาะจง เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะบรรลุวัตถุประสงค์หลักการของการศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ”

ถ้าอ้างเอกสารเรื่องเดียว เขียนโดยผู้แต่งคนเดียว แต่มีหลายเล่มจบ ให้ระบุหมายเลขของเล่มที่อ้างถึงด้วย เช่น

(พระช่วงเกษตรศิลป์, 2502, เล่ม1)

(Walmart, 2005, vol. 4)

การอ้างเอกสารหนึ่งเรื่องที่มีผู้แต่ง 2 คน

เมื่อเอกสารที่อ้างถึงมีผู้แต่ง 2 คน ให้ระบุนามผู้แต่งทั้ง 2 คน ทุกครั้งที่มีการอ้างโดยใช้คำ และ หรือ and เชื่อมนามผู้แต่ง (ตัวอย่าง 6)

ตัวอย่าง 6

Tomson และ Sudan (2003) ศึกษาวิธีวิจัยที่ใช้ในวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์และพบว่า...จากการวิเคราะห์วิธีวิจัยที่ใช้ในวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์พบว่า วิธีวิจัยเชิงสำรวจมีผู้นิยมใช้กันแพร่หลาย และคงจะเป็นที่นิยมใช้ต่อไป (Tem and Thompson, 2008)

In some studies the theoretical constructs are based on assumptions and premises about the information transfer process, which derives from the theoretical formulation of Sathon and Boontong (2009)

การอ้างเอกสารหนึ่งเรื่องที่มีผู้แต่ง 3 คน

เวลาอ้างถึงเอกสารที่มีผู้แต่ง 3 คนครั้งแรก ให้ระบุนามผู้แต่งทุกคน (ตัวอย่าง 7) เมื่ออ้างถึงครั้งต่อไปให้ระบุเฉพาะนามผู้แต่งคนแรก ตามด้วย et al. หรือ and others สำหรับเอกสารภาษาอังกฤษ และคณะหรือและคนอื่น ๆ สำหรับเอกสารภาษาไทย (ตัวอย่าง 8)

ตัวอย่าง 7

ปัญญา วงศ์ทอง, ชานนท์ ทองแท้ และบุญล้ำ คำสุภา (2558) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของทองแดงว่า.....

Sujittra, Kabell และ Phisut (2007) ค้นพบว่า...

Ghoss, Somrose, and Manee (2014) stated:.....

ตัวอย่าง 8

สุชาติ รักการดี และคณะ (2558) กล่าวสรุปไว้ดังนี้...

Srijun และ คนอื่นๆ (2009) ได้สรุปเพิ่มเติมว่า...

Writing is one way of making meaning from experience for ourselves and for others (Charee, et al., 2008)

ข้อยกเว้น ถ้าเอกสารสองเรื่องที่อ้างครั้งต่อมา เมื่อเขียนย่อโดยใช้ et al. แล้วทำให้รายการที่อ้างปรากฏคล้ายกัน เช่น

Boontida, Ramez and Yuwadee (2012)...

Boontida, Zoo and Blue (2014)...

ถ้าเขียนย่อจะเป็น Boontida et al. (2014) เหมือนกัน ในกรณีเช่นนี้ เพื่อไม่ให้ผู้อ่านสับสนให้เขียนชื่อผู้แต่งทุกคน

การอ้างเอกสารหนึ่งเรื่องที่มีผู้แต่งมากกว่า 3 คน

ในการอ้างถึงทุกครั้ง ให้ระบุเฉพาะนามผู้แต่งคนแรก พร้อมคำ et al. หรือ and others สำหรับเอกสารภาษาอังกฤษ และคณะ หรือ คนอื่น ๆ สำหรับเอกสารภาษาไทย

ข้อยกเว้น ถ้าเอกสารสองเรื่องที่อ้างเมื่อเขียนย่อแล้วทำให้รายการที่อ้างปรากฏคล้ายกัน ในกรณีนี้เมื่ออ้างถึงเอกสารเหล่านั้นในเนื้อความให้พยายามระบุผู้แต่งคนต่อมาเรื่อย ๆ จนถึงชื่อผู้แต่งที่ไม่ซ้ำกัน เช่น

Nikom, Jenifer, Maloney, Bryant, Khon and Van (2009) และ

Nikom, Jenifer, Bryant, Wooddy, Malee and Buntool (2015)

ในเนื้อความการอ้างถึงจะปรากฏดังนี้

Sathon, Suchat, Malee et al. (2014) และ Sathon, Suchat, Boontom et al. (2006)

การอ้างอิงเอกสารที่ผู้แต่งเป็นสถาบัน

เมื่ออ้างอิงเอกสารที่มีสถาบันเป็นผู้แต่งแทรกในเนื้อความในระบบนาม-ปี ให้ระบุนามผู้แต่งที่สถาบัน โดยเขียนชื่อเต็มในการอ้างอิงครั้งแรก และถ้ามีชื่อย่อที่เป็นทางการก็ให้ระบุชื่อย่อนั้นในวงเล็บใหญ่ [] ไว้ด้วยกรณีนี้ ในการอ้างอิงครั้งต่อมาให้ใช้ชื่อย่อนั้นได้ ในกรณีที่ไม่มีชื่อย่อ การอ้างอิงต่อ ๆ มาให้ระบุชื่อสถาบันเต็มทุกครั้ง ดังตัวอย่างที่ 9

ตัวอย่าง 9

การอ้างอิงครั้งแรกคือ

(องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ [ร.ส.พ.], 2549)

(Asian Institute of Technology [AIT], 2556)

การอ้างอิงครั้งต่อมา

(ร.ส.พ., 2552)

(AIT, 2013)

การอ้างอิงถึงผู้แต่งที่เป็นสถาบัน ควรคำนึงถึงแนวทางดังต่อไปนี้ด้วยคือ ต้องพยายามให้ผู้อ่านไม่สับสนระหว่างสถาบันที่อ้างถึงนั้น กับสถาบันอื่น ๆ ทั้งนี้ ถ้าสถาบันนั้นเป็นหน่วยงานรัฐบาล อย่างน้อยต้องอ้างถึงระดับกรมหรือเทียบเท่าและเขียนอ้างระดับสูงลงมาก่อน เช่น

(กรมประชาสัมพันธ์, 2554)

(มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะวิศวกรรมศาสตร์, 2555)

(กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักนโยบายและแผน, 2559)

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2553)

การอ้างอิงเอกสารหลายเรื่องโดยผู้แต่งคนเดียวกัน ในการอ้างอิงเอกสารหลายเรื่องที่เขียนโดยผู้แต่งคนเดียว แต่ปีพิมพ์ต่างกันให้ระบุนามผู้แต่งครั้งเดียวแล้วระบุปีพิมพ์ตามลำดับ ใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่นระหว่างปีพิมพ์โดยไม่ต้องระบุนามผู้แต่งซ้ำอีก เช่น

(บุญยงค์ เกศเทศ, 2516, 2520, 2523)

(Hassam and Grammick, 1981:1982)

แต่ถ้าวิทยานิพนธ์อ้างอิงเอกสารหลายเรื่อง ที่เขียนโดยผู้แต่งคนเดียวกัน แต่ปีพิมพ์ซ้ำกัน ให้ใช้ a b c d ตามหลังปีพิมพ์สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ และใช้ ก ข ค ง ตามหลังปีพิมพ์ สำหรับเอกสารภาษาไทย เช่น

(อัคร อัครพงษ์, 2557ก)

(กระทรวงศึกษาธิการกรมวิชาการ, 2550ก: 2550ข)

(Kan, 2005a)

(Kan, 2005b)

(Brun, 2009a: 2009b: 2009b: 2009c)

การอ้างเอกสารหลายเรื่องโดยผู้แต่งหลายคน การอ้างเอกสารหลายเรื่องที่ยื่นโดยผู้แต่งต่างๆ กันพร้อมกัน มีวิธีเขียน 2 วิธี ให้เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งตลอดทั้งเล่ม คือ

1) ให้ระบุชื่อผู้แต่งโดยเรียงตามลำดับอักษร ตามด้วยปีพิมพ์ และใส่เครื่องหมายอัฒภาค(;) คั่นเอกสารที่อ้างแต่ละเรื่อง เช่น

(อัคร อัครพงษ์, 2552ข: ฐาปกรณ์ สุขชัย และประภากรณ์ โสสิน, 2553; ทองเลียน นาค, 2554: สุชี ฦ น่าน, 2555)

(Federer, 2005: Kan and Romazing, 2006: Jhonson, 2008: Wandee, 2014)

2) ให้เรียงตามปีพิมพ์จากน้อยไปหามาก และใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่นระหว่างเอกสารที่อ้างแต่ละเรื่อง ทั้งนี้เพื่อแสดงวิวัฒนาการของเรื่องที่ศึกษา เช่น

(Wandee, 2013: Fiedler, 2014: Thompson, 2015: Kast and Rawan, 2015)

ในกรณีที่อ้างเอกสารหลายชื่อเรื่อง ที่มีทั้งผู้แต่งเป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศให้อ้างชื่อผู้แต่งเป็นภาษาไทยจนครบก่อน แล้วจึงตามด้วยชื่อผู้แต่งเป็นภาษาต่างประเทศโดยวิธีใดวิธีหนึ่งข้างต้นการอ้างเอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่งเอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง มีวิธีการอ้างดังนี้

1) เอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่งให้ลงชื่อเรื่องได้เลย

(ภูมิศาสตร์แห่งทวีปเอเชีย, 2501)

(“Study Finds,” 2001)

The book College Bound Seniors (2006)

2) เอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง มีแต่ผู้ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม

(Anderson, ed., 1950)

(Livingstone, comp., 1985)

(ธรรม สุทนต์, บรรณาธิการ, 2505)

(พ.ณ. ประมวญมารค, ผู้รวบรวม, 2001)

การอ้างหนังสือแปล

ระบุชื่อผู้เขียนที่เป็นเจ้าของเรื่อง ถ้าไม่ทราบชื่อผู้เขียนจึงระบุชื่อผู้แปลเช่น

(ซิลเวอร์, 2515)

(ไข่มุก ศิริ, ผู้แปล, 2507)

การอ้างเอกสารที่เป็นบทวิจารณ์ ให้ใส่ชื่อผู้วิจารณ์

(Duncani, 2005)

(หงส์ทอง มหายศนันท์, 2517)

การอ้างเอกสารที่อ้างถึงในเอกสารอื่น

ถ้าต้องการอ้างเอกสารที่ผู้แต่งได้อ้างถึงในงานของตน การอ้างเช่นนี้ถือว่า มิได้เป็นการอ้างถึงเอกสารนั้นโดยตรง ให้ระบุนามผู้แต่งของเอกสารทั้งสองรายการ โดยระบุนามผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสารอันดับแรกตามด้วยคำว่า อ้างถึงใน หรือ cited in แล้วระบุนามผู้แต่งของเอกสารอันดับรองและปีพิมพ์ (ตัวอย่าง 10)

ตัวอย่าง 10

แท้จริงประโยชน์ที่หอพระสมุดสำหรับพระนครจะทำให้แก่บ้านเมืองได้ไม่ใช่แต่รวมหนังสือเก็บไว้เป็นสมบัติของบ้านเมืองอย่างเดียว ถ้าหากสามารถตรวจสอบหนังสืออันเป็นเหตุให้เกิดวิชาความรู้พิมพ์ให้แพร่หลายได้ยังเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นเหมือนกับแจกจ่ายสมบัตินั้นไปให้ถึงมหาชนอีกชั้นหนึ่ง กรรมการจึงเห็นเป็นข้อสำคัญมาแต่แรกตั้งหอพระสมุดสำหรับพระนคร ซึ่งหอพระสมุดควรเอาเป็นฐานะในเรื่องพิมพ์หนังสือด้วย (สมเด็จพระยาธรรมาธิราชธาดา, 2495 อ้างถึงใน ศุภมาส ทองแท้, 2521)

ถ้าเอกสารอันดับรองไม่ได้ระบุปีพิมพ์ของเอกสารอันดับแรก ให้ลงดังนี้

(พระยาอนุমানราชธนา อ้างถึงใน ส่องแสง อัมพร, 2554)

(Hana, cited in Adam, 2010)

ถ้ากล่าวถึงนามเจ้าของเอกสารอันดับแรกในเนื้อหาอยู่แล้วก็ลงแต่เพียงปีพิมพ์และเลขหน้า(ถ้ามี)ของเอกสารอันดับแรกและชื่อเอกสารอันดับรองไว้ได้ในวงเล็บ () เช่น

สมเด็จพระยาธรรมาธิราชธาดาได้ทรงรายงานถึงจำนวนหนังสือไทยที่มีอยู่ในหอพระสมุดสำหรับพระนคร ในปี พ.ศ. 2459 ดังนี้คือ (2459 อ้างถึงใน ศุภมาส ทองแท้, 2531)

พระยาอนุমানราชธนาในเรื่องแหลมอินโดจีนสมัยโบราณ (ส่องแสง อัมพร, 2554)

เรื่อง The Journals of GrateHana, 2001-2003 (Adam, 2010) ได้รายงาน.....หรือ

Hana (Adam, 2010) ได้กล่าวถึงในการเดินทางตอนหนึ่งว่า...

การอ้างถึงส่วนหนึ่งของหนังสือรวมบทความ

การอ้างถึงส่วนหนึ่งของหนังสือซึ่งเป็นสิ่งพิมพ์รวมบทความ หรือผลงานของผู้เขียนหลายคนและมีผู้รับผิดชอบในการรวบรวม หรือทำหน้าที่บรรณาธิการ ให้ระบุเฉพาะนามผู้เขียนบทความ ในกรณีที่ไม่ปรากฏนามผู้เขียนบทความ ให้ใช้วิธีการอ้างอิงตามข้อ 4.1.8 ข้างต้นได้

การอ้างเอกสารพิเศษหรือสื่อลักษณะอื่น

การอ้างถึงเอกสารพิเศษ เช่น ต้นฉบับตัวเขียน รายการวิทยุ โทรทัศน์ สไลด์ फिल्मสตริปส์ เทปแผนที่ เป็นต้น ให้ระบุลักษณะของเอกสารพิเศษหรือสื่ออื่น ๆ

1) ต้นฉบับตัวเขียน คัมภีร์โบราณ

(London, British Library, Arundel MSS; 285, fol. 165b)

(“การเกิด.” สมุดไทยชาวอักษรไทยเสนาดินสอดำ, 1)

(“ที่ขนิมกายมหาวรรคปาลี.” ฉบับลองชาต, ผูก)

(“เรื่องงบประมาณการจ่ายเงินแผ่นดิน ร.ศ. 111-112.” หอจดหมายเหตุแห่งชาติ.น.1-3.

เลขที่ 3, 10, 11.)

2) รายการวิทยุโทรทัศน์

(กรมพระยาดารงราชานุภาพ, รายการโทรทัศน์ ชุด “มรดกไทย”)

3) สไลด์ फिल्मสตริปส์

(กรมส่งเสริมการเกษตร, สไลด์)

4) เทป

(ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ปราโมช, เทปตลับ)

เอกสารพิเศษเหล่านี้ ถ้าในการอ้างอิงถึงหัวข้อใดก็ตามที่มีนามซ้ำกัน ให้ใช้อักษร ก ข ค ง หรือ a b c d กำกับไว้หลังชื่อเช่นกัน เช่น

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ก. สมุดไทยคำอักษรไทยเส้นตรง)

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ข. สมุดไทยคำอักษรไทยเส้นตรง)

การอ้างอิงการสื่อสารระหว่างบุคคล

การสื่อสารระหว่างบุคคล อาจเป็นจดหมาย บันทึก การสนทนา การสัมภาษณ์ ฯลฯ ให้ระบุชื่อ
ที่ผู้เขียนสื่อสารด้วย พร้อมวันที่ถ้าทำได้ เช่น

A.D.Nong (personal communication, April 10, 2013) mentioned...

(Wanchai Suka, interview, January 8, 2012)

(เสนอ อินทรสุขศรี, จดหมาย, 10 มกราคม 2546)

(ประเวศน์ วสี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2545)

3.5 การเขียนบรรณานุกรม

บรรณานุกรม หมายถึง บัญชีรายการแหล่งข้อมูลอ้างอิง โดยระบุ ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ ผู้รับผิดชอบ การพิมพ์ และ ปีพิมพ์ การเขียนบรรณานุกรม จึงเป็นการอ้างอิงโดยรวมสำหรับการเขียนตำราแบบเดิม แต่ปัจจุบันนิยมการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาาระบบนาม-ปี เช่น หนังสือ งานวิจัย ปรินทนิพนธ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการอ้างอิงแบบย่อ ถ้าต้องการรายละเอียดของรายการอ้างอิงนั้น ให้ดูที่ บรรณานุกรม ซึ่งนิยมจัดเรียงตามลำดับอักษร เพื่อความสะดวกในการค้นหา และให้เรียงรายการข้อมูลอ้างอิงภาษาไทยขึ้นก่อนแล้วตามด้วยรายการข้อมูลอ้างอิงภาษาต่างประเทศ เพื่อให้สัมพันธ์กับการอ้างอิงระบบนาม-ปี ให้ใช้ แบบแผน การเขียนบรรณานุกรม คือ ผู้แต่ง ปีพิมพ์ ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ ผู้รับผิดชอบการพิมพ์

การลงรายการส่วนต่าง ๆ ของบรรณานุกรม แยกตามชนิดของรายการข้อมูลที่อ้างอิง มีหลักการลงรายการดังนี้

3.5.1 หนังสือ

ข้อมูลที่จำเป็นต้องมี ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ปีพิมพ์ ชื่อหนังสือ สำนักพิมพ์ สถานที่พิมพ์ ข้อมูลอื่น ๆ ที่ระบุเพิ่มเติมเพื่อความชัดเจนของรายการอ้างอิงนั้น ได้แก่ ครั้งที่พิมพ์ ชื่อชุดหนังสือ และลำดับที่ จำนวนเล่มจำนวนหน้าทั้งหมด

แบบแผน

ผู้แต่ง// ปีพิมพ์// ชื่อหนังสือ// เล่มที่หรือจำนวนเล่ม (ถ้ามี)// ครั้งที่พิมพ์ (ให้ลงการพิมพ์ครั้งที่ 2
 //.....เป็นต้นไป)// ชื่อชุดหนังสือและลำดับที่ (ถ้ามี)// สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

3.5.1.1 ผู้แต่งหรือบรรณาธิการ

1) ถ้าผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ ให้ลงชื่อสกุลตามด้วยตัวอักษรตัวย่อของชื่อต้นและชื่อกลาง (ถ้ามี)

2) ใช้เครื่องหมายจุลภาค (.) แยกชื่อสกุลและอักษรย่อ ของชื่อต้นกับชื่อกลาง เช่น
 Reynolds, F. E.
 Fontana, D., Jr.

3) ถ้าผู้แต่งเป็นชาวไทย ให้ลงชื่อก่อนแล้วตามด้วยนามสกุล ในกรณีที่เขียนเอกสารเป็นภาษาต่างประเทศอาจใช้แนวทางเดียวกันกับผู้แต่งชาวต่างประเทศได้

4) ผู้แต่งชาวไทยมีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ ให้พิมพ์ชื่อตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ เช่น

ธรรมศักดิ์มนตรี, เจ้าพระยา
 วิจิตรวาทการ, หลวง

5) ถ้าผู้แต่ง 2 คน หรือมากกว่า 2 คน แต่ไม่เกิน 6 คน ลงชื่อผู้แต่งทุกคนให้ใช้คำว่า และ หรือ, and ก่อนชื่อผู้แต่งคนสุดท้าย แต่ถ้ามีผู้แต่ง 6 คน หรือมากกว่านั้นขึ้นไปให้ใช้คำว่าและคนอื่น ๆ หรือ และคณะสำหรับภาษาไทยและให้ใช้ et al. หรือ and others สำหรับภาษาต่างประเทศเว้นแต่สาขาวิชานั้น ๆ จะนิยมให้ระบุชื่อผู้แต่งทุกคนหรือระบุอย่างอื่น เช่น

Fukurke, T., and Morioka, K.
 Hanson, H., Borlaug, N. E., and Anderson, R. G.
 วันดี สุขใจ และ บังอร ญาณะ
 ดวงดี งามอนันต์, วิมล ขุนใส, อรุณี จันทระประจักษ์, จริญญาประยูร และ เมษา บังวัน
 Stevenson, H. E., et al
 Wilson, K., and others.
 สุธรรม เนตรวัน และ คนอื่นๆ.

อีกวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้กัน คือ กลับชื่อสกุลเฉพาะผู้แต่งคนแรก ส่วนคนที่สองเป็นต้นไปเขียนตามที่ปรากฏ เช่น Hanson, H., N. E. Borland, and R. G. Anderso.

6) ถ้าผู้แต่งเป็นสถาบัน ควรคำนึงถึงแนวทางดังต่อไปนี้ด้วย คือ ต้องพยายามให้ผู้อ่านไม่สับสนระหว่างสถาบันที่อ้างถึงนั้นกับสถาบันอื่นๆ ทั้งนี้ถ้าเป็นหน่วยงานรัฐบาลอย่างน้อยต้องอ้างถึงระดับกรมหรือเทียบเท่า และเขียนอ้างระดับสูงมาก่อน เช่น

กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมประชาสัมพันธ์

7) ถ้าไม่มีผู้แต่ง ให้เขียนชื่อเรื่องในตำแหน่งของผู้แต่ง

8) ถ้าเป็นหนังสือที่มีบรรณาธิการ และผู้อ้างอิงต้องการอ้างถึงหนังสือทั้งเล่มให้เขียนชื่อบรรณาธิการแทนผู้แต่ง และใส่คำว่า บรรณาธิการ สำหรับเอกสารภาษาไทย และคำว่า ed. Sinv eds. แล้วแต่กรณีสำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ เช่น Forbes, S. M., ed

9) ปิดท้ายชื่อผู้แต่งหรือบรรณาธิการด้วยเครื่องหมายมหัพภาค เช่น
ตรีศพล เมฆบังวัน และจารุมาศ อึ้งกุล, บรรณาธิการ.

3.5.1.2 ปีพิมพ์

1) ระบุปีพิมพ์งานนั้น (สำหรับงานที่ไม่ตีพิมพ์เผยแพร่ ปีพิมพ์ หมายถึง ปีที่ผลิตงานนั้น)

2) งานที่อยู่ระหว่างการจัดพิมพ์เผยแพร่ให้ใช้คำว่า (กำลังจัดพิมพ์) หรือ (in press) แล้วแต่ภาษาของงานนั้นๆ

3) ถ้าไม่ปรากฏปีพิมพ์ให้ระบุ ม.ป.ป. หรือ n.d. อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บแล้วแต่กรณี

4) จบด้วยเครื่องหมายมหัพภาค

3.5.1.3 ชื่อหนังสือ

1) หนังสือที่เป็นภาษาต่างประเทศให้พิมพ์ตัวใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของชื่อเรื่อง (ถ้ามี) ซึ่งมักพิมพ์ตามหลังเครื่องหมายมหัพภาคคู่ (:) และชื่อเฉพาะ

2) พิมพ์ตัวหนาหรือขีดเส้นใต้ หรือใช้วิธีอื่นหรือใช้ตัวอักษรพิมพ์ปกติตามความนิยมในสาขาวิชานั้น ๆ ในกรณีที่เป็นหนังสือทางด้านวิทยาศาสตร์ อาจพิมพ์โดยไม่ใช้ตัวหนาหรือขีดเส้นใต้ได้ ทั้งนี้ต้องพิมพ์ชื่อ พืช สัตว์ และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ที่เป็นภาษาลาตินโดยใช้ตัวเอน ตัวหนา หรือขีดเส้นใต้

3) ลงข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการสืบค้น เช่น ครั้งที่พิมพ์ เล่มที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บตามหลังชื่อเรื่องโดยไม่มีเครื่องหมายมหัพภาคระหว่าง ชื่อเรื่อง และ วงเล็บ

4) จบข้อความส่วนนี้ด้วยเครื่องหมายมหัพภาค

3.5.1.4 ในกรณีที่ชื่อหนังสือที่อ้างอิงมีหลายเล่ม หรือพิมพ์หลายครั้งที่เป็นชุด หรือมีลำดับที่ ก็ให้ลงข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการสืบค้นโดยระบุไว้หลังชื่อเรื่องตามลำดับ โดยแต่ละรายการคั่นด้วยเครื่องหมายมหัพภาค

3.5.1.5 สถานที่พิมพ์และสำนักพิมพ์

1) ให้ระบุชื่อจังหวัดหรือชื่อเมือง ถ้าชื่อเมืองไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย หรืออาจทำให้สับสนกับเมืองอื่น ให้ระบุชื่อจังหวัดหรือเมืองหรือประเทศที่สำนักพิมพ์นั้นตั้งอยู่กำกับ

2) ถ้าในเอกสารสำนักพิมพ์ตั้งอยู่ในเมืองมากกว่า 1 เมือง ให้เลือกเมืองแรก

3) พิมพ์เฉพาะชื่อสำนักพิมพ์ ส่วนคำระบุสถานะของสำนักพิมพ์ เช่น ห.จ.ก.บริษัท, Publishers, Co., Ltd. หรือ etc. ให้ตัดออก สำนักพิมพ์ที่เป็นของสมาคมมหาวิทยาลัยให้ระบุชื่อเต็ม เช่น สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Central Luzon State University Press เป็นต้น

4) ถ้าไม่ปรากฏสำนักพิมพ์หรือสถานที่พิมพ์ให้ระบุ ม.ป.ท. หรือ n.p. อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บแล้วแต่กรณี

5) จบข้อความส่วนนี้ด้วยเครื่องหมายจุลภาค

ตัวอย่าง

บรรณานุกรม

/

- กองเกษตรเคมี. 2537. **วิเคราะห์คุณภาพมูลสัตว์**. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมวิชาการเกษตร. 2542. **วิเคราะห์คุณภาพมูลสัตว์**. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- เกษตรพอเพียง. 2554. **แผนแดง [ออนไลน์]**. เข้าถึงได้จาก <http://www.kasetporpeang.com>. สืบค้นข้อมูล 15 มิถุนายน 2556.
- เจริญโภคภัณฑ์จำกัด, บริษัท. 2554. **ปุ๋ย ซีพี หมอดิน**. กรุงเทพฯ : บริษัทเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด.
- ดินและปุ๋ยแห่งประเทศไทย, สมาคม. 2548. **สรุปประเด็นการให้ความรู้เรื่องปุ๋ยอย่างเหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิต**. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- เทอร์โฮะ ฮิงะ. 2536. **การปฏิวัติอันยิ่งใหญ่เพื่อช่วยเหลือโลก**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจการพิมพ์.
- ธานี วีระพันธุ์. 2538. **ผลของการใช้แผนแดงที่ระดับ 6 และ 8% ในสูตรอาหารที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพซากไก่กระตัง**. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- แน้ช, จอร์จ; วอลดอร์ฟ, แดน; และ ไพรซ์, โรเบิร์ตอี. 2516. **มหาวิทยาลัยกับชุมชนเมือง**. แปลโดย อัสสร ทรายอัน และ คนอื่นๆ. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา.
- นันทกร บุญเกิด, ดร.ศ.เกียรติคุณ. 2536. **การขยายพันธุ์โดยการใช้สปอร์**. ว.วิชาการ ปีที่ 11 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2536) น. 245-254.
- ประยูร สวัสดิ์ และ คณะ. 2540. **อิทธิพลของวิธีการเพาะเลี้ยงฟอสฟอรัส ต่อแผนแดง (Azollamicrophylla) อิทธิพลของแผนแดงต่อข้าว**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประภา ศรีพิจิตต์, ประยูร สวัสดิ์, ทศนีย์ อัดตะนันท์, สมศักดิ์ วั่งไฉ และพิชญ์ แอริ แอดดีคาร์. 2540. **อิทธิพลของวิธีการเพาะเลี้ยงฟอสฟอรัสต่อแผนแดง (Azolla microphylla)**. ประชุมธานี : ศูนย์วิจัยข้าวประทุมธานี.
- ประพัฒน์ ตรีนรงค์, 2546. **พระประวัติและงานสมเด็จพระยาดารงราชานุภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครกรุงเทพธนบุรี : แพรวพิทยา.
- ปริศนา อัครพงษ์สวัสดิ์. 2554. **ประสิทธิภาพจุลินทรีย์อีเอ็มร่วมกับการใช้มูลไก่และมูลสุกรต่อการเจริญเติบโตของแผนแดง**. เชียงใหม่ : วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่.
- วันดี ทาตรระกูล, ทินกร ทาตรระกูล และ กุลยา ภัทร์วุฒิจารี. 2555. **ประสิทธิภาพการย่อยได้ของ แผนแดงในอาหารสุกรรุ่น**. แก่นเกษตร 40 ฉบับพิเศษ 2 : 518-521. ศูนย์ฝึกอบรมและเผยแพร่เกษตรกรรมชาติคิเวเซ มูลนิธิบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ด้วยกิจกรรมทางศาสนา. 2545. **EM (Effective Microorganisms) การประยุกต์ใช้จุลินทรีย์อีเอ็มจากธรรมชาติเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในวันนี้**. กรุงเทพฯ : อีโรสการพิมพ์.
- สายันต์ คำรักษา. 2553. **การเพาะเลี้ยงและการประเมินคุณภาพแผนแดง (Azolla microphylla) เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสุกร**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุชาติ ศรีเพ็ญ. 2530. **พรรณไม้หน้า**. คณะวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนทร ตรีนันทวัน. 2544. **แผนแดงผู้ผลิตปุ๋ยไนโตรเจนในอากาศ**. กรุงเทพฯ : สสวท.

- สัณชัย จตุรสีทา, อำนวย เลี้ยวธารากุล และ นครินทร์ พรภิโหว. 2548. **คุณภาพซากและเนื้อของไก่แม่ฮ่องสอน ไก่ฟ้า และไก่ฟ้าหลวง สำหรับผลิตเพื่อพานิชย์.** กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการหลวง.
- สมโภชน์ ทับเจริญ และ คณะ. 2553. **การใช้มูลสุกรแห้งและมูลสุกรหลังการหมักก๊าซชีวภาพในอาหารสุกรรุ่น.** สุกรสารสน ปีที่พิมพ์ 19 ฉบับที่ 74 : 19 – 22.
- สมบูรณ์ ไพรินทร์. (ม.ป.ป.) **บันทึกเหตุการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ 24 มิถุนายน 2475 ถึง 25 ธันวาคม 2515.** 2 เล่ม. (ม.ป.ท.)
- อุทัย คันโธ และ สุกัญญา จัตตพรพงษ์. 2553. **ศึกษาทดลองสกัดปุ๋ยจากมูลสุกร.** นครปฐม : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยสถาบันสุวรรณวจากกลีจ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- อรรรรณ อรุณแสงสีสด. 2545. **การเลี้ยงเปิดเนื้อพันธุ์เซอร์รี วิลเลย์.** สัตวบาลสาร ปีที่พิมพ์ 4 ฉบับที่ 5: 69-76. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- อนุรักษ์ เขียวจรเขต, อมรัตน์ วันอังคาร, กุลยาภัสร์ วุฒิจาริ, ณัฐมนตรี คงกระพันธ์ และ ณัฐพงศ์ วงศ์ใหญ่, 2555. **การใช้ประโยชน์จากเห็ดแดงอบแห้งในอาหารปลานิลแดงแปลงเพศ (*Oreochromis niloticus* Linn.).** แก่นเกษตร 40 ฉบับพิเศษ 2 : 518-521.
- Bairagi , A., Ghosh, K.S. Sen, S.K. & Ray, A.K., 2002. **Duckweed (*Lemnapolyrhiza*) leaf meal as a source of feed stuff in formulated diets for rohu (*Labeorohita Ham.*) fingerings after fermentation with a fish intestinal bacterium.** Bio-resource Technology, 85, 17-24.
- Detta, S.N., 2011. **Culture of Azolla and its efficacy in diet of Labeorohita.** Aquaculture, 310, 376-379.
- Fasakin, E.A., 1999. **Nutrient quality of leaf protein concentrates produced from water fern *Azolla Africana* Des and duckweed (*Spirodela polyrrhiza* L. *Schleiden*).** Bio-resource Technology, 69, 185-187.
- Letheridge, S., and Common, C.R., eds., 2011. **Bilingual education: Teaching English as a second language.** New York : Prager.
- Maricel Becerra, T R Preston and B Ogle. 1993., **Effect of replacing whole boiled soya beans with azolla in the diets of growing ducks.** Swedish University of Agricultural Sciences : Sweden.

3.5.2 หนังสือพิมพ์ในโอกาสพิเศษ

หนังสือพิมพ์ในโอกาสพิเศษ เช่น หนังสืองานศพ งานสถาปนา กฐินหรือที่อื่นๆ ที่ถือเป็นเอกสารอ้างอิงที่สำคัญ ให้ลงรายการอ้างอิงเหมือนหนังสือธรรมดา โดยเพิ่มรายละเอียดของหนังสือดังกล่าวไว้ในวงเล็บท้ายรายการ เช่น ขจร สุขพานิช, 2497. **เมื่อเซอร์ยอนเบาริงเข้ามาเจริญทางพระราชไมตรี.** พระนคร: โรงพิมพ์มหาภูมิ - ราชวิทยาลัย. (มหาภูมิราชวิทยาลัย พิมพ์ถวาย ม.จ. ชูชวลิตเกษมสันต์ ในมงคลสมัยมีพระชนม์ 5 รอบ 12 มิถุนายน 2497).

ครูไทย [นามแฝง], 2520. “เมื่อคอมมิวนิสต์ครองเมือง,” ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ **พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต**. หน้า 96-148. โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (คณะรัฐมนตรี จัดพิมพ์ถวายพระเกียรติ และ สดุดีวีรกรรม).

3.5.3 หนังสือแปล

หนังสือแปลมีแบบและหลักเกณฑ์ในการบันทึกรายการอ้างอิงตามลำดับดังนี้

แบบแผน

ผู้แต่ง./ปีพิมพ์./ชื่อเรื่อง./แปลโดย ผู้แปล./สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

แนช, จอร์จ; วอลดอร์ฟ, แดน; และไพร์ซ์, โรเบิร์ตอี. 2558. **มหาวิทยาลัยกับชุมชนเมือง**. แปลโดย อัสพร ทริยตัน และคนอื่นๆ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรววิทยา
Forcartl, M. 1990. **The archaeology of knowledge**. Translated by A. M. S. Smith. London: Tailstock Publications

3.5.4 บทความในหนังสือ

บทความในหนังสือในที่นี้อาจหมายถึง ข้อความบทความหนึ่งในหนังสือเล่มเดียวกันที่มีผู้เขียนหลายคน มีแบบหลักเกณฑ์ในการบันทึกรายการอ้างอิงดังนี้

แบบแผน

ผู้เขียนบทความ./ปีที่พิมพ์./ “ชื่อบทความ,” ใน ชื่อบรรณาธิการ (ถ้ามี). **ชื่อเรื่อง**. เลขหน้า. สถานที่
////////พิมพ์: สำนักพิมพ์.

การลงรายการต่าง ๆ ส่วนใหญ่ใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับหนังสือ ส่วนการระบุชื่อสกุลตามลำดับเลขหน้านั้นให้ทำดังนี้

3.5.4.1 การระบุบรรณาธิการ ให้เขียนชื่อต้น ชื่อกลาง (ถ้ามี) โดยใช้ชื่อย่อ และตามด้วยสกุลตามลำดับ

3.5.4.2 ถ้ามีบรรณาธิการตั้งแต่ 2 คน ให้ใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นแต่ละชื่อและให้ใช้คำว่าและ(and) ก่อนชื่อสุดท้าย

3.5.4.3 ระบุคำว่า (บรรณาธิการ) หรือ (ed.) หรือ (eds.) ภายในวงเล็บไว้หลังชื่อเพื่อให้รู้ว่าบุคคลนั้นเป็นบรรณาธิการ ตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค

3.5.4.4 ส่วนเลขหน้า หมายถึง เลขหน้าที่ปรากฏอยู่ในเล่ม ให้ระบุคำว่า หน้า หรือ p., pp. และตามด้วยเลขหน้า เช่น หน้า 467-468. หรือ pp. 467-468 หลังเลขหน้าใช้เครื่องหมายมหัพภาค

ตัวอย่าง

ชัยพร วิชชาวุธ. 2558. “การสอนในระดับอุดมศึกษา,” ในการสอนและการพัฒนาวัตผลการศึกษา. หน้า 1-30.พระนคร: ฝ่ายวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตร คุณานุกร. 2550. “การวางแผนการสอน,” ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (บรรณาธิการ).ในคู่มืออาจารย์ด้านการเรียนการสอน. หน้า 58-69.กรุงเทพมหานคร: หน่วยพัฒนาคณาจารย์ฝ่ายวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Brown, R., and Dyer, A. F., Cell division in higher plants. In F. C. Steward (ed.), 2008. **Plant physiology: An advanced treatise**. pp. 49-90. New York: Academic Press.

Neales, T. F.; Trehame, K. J; and Wareing, P. F. A relationship between net Photosynthesis, diffusive resistance, and carboxylation enzyme activity in Bean leaves. In M. D. Halar; C. B. Osmond; and R.O. Slayler (eds.), 2001. **Photosynthesis and photorespiration**. pp. 89-97. New York: Wiley Interscience.

3.5.5 บทความในวารสาร

บทความในวารสารมีแบบในการเขียนรายการอ้างอิงดังนี้

แบบแผน

ผู้เขียนบทความ // ปีพิมพ์ // “ชื่อบทความ.” ชื่อวารสาร. ปีที่, ฉบับที่: (กำหนดออกวันเดือน) :
 /////เลขหน้าที่ปรากฏบทความ.

การลงรายชื่อ ผู้เขียนบทความ และชื่อบทความใช้หลักเดียวกับชื่อผู้แต่งหนังสือ

3.5.5.1 ชื่อวารสาร

1) ใช้ตามที่ปรากฏในหน้าปกในของวารสาร
 2) เขียนชื่อเต็มโดยใช้ตัวใหญ่ตัวแรกทุกตัว หรือในกรณีที่ใช้ตัวย่อต้องเป็นชื่อย่อที่นักวิชาการในศาสตร์สาขานั้นยอมรับ เช่น Journal ใช้ตัวย่อ J

3) ชื่อวารสารให้ใช้ตัวหนาหรือขีดเส้นใต้

4) หลังชื่อวารสารไม่มีเครื่องหมายใด ๆ

3.5.5.2 ปีที่หรือเล่มที่

1) วารสารที่มีทั้งปีหรือเล่มที่ (Volume) และฉบับที่ (Number) ให้ระบุไว้ครบถ้วน

2) วารสารที่ไม่มีปีหรือเล่มที่ มีแต่ฉบับที่ หรือ No เช่น ฉบับที่ 2 หรือ No. 2

3.5.5.3 เดือนปี

1) ให้ใช้ตามที่ปรากฏในวารสาร

2) ชื่อเดือนให้สะกดตามด้วยปีโดยใส่วงเล็บ

3) หลังเดือนปีให้ใช้เครื่องหมายมหัพภาค

ในกรณีที่เอกสารนั้นไม่มีปีที่ หรือเล่มที่ แต่มีเดือน ปีพิมพ์ ให้ใช้ชื่อตามหลังปีพิมพ์

3.5.5.4 เลขหน้า

- 1) ระบุหน้าที่บทความนั้นตีพิมพ์ว่า เริ่มจากหน้าใดถึงหน้าใด โดยไม่มีคำว่า “หน้า”
- 2) ถ้าบทความพิมพ์ต่อในหน้าอื่นของวารสารฉบับเดียวกัน ระบุเลขหน้าที่ปรากฏทั้งหมดโดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่น หลังเลขหน้าให้ใส่เครื่องหมายหัพภาค

ตัวอย่าง

ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ, สมคิด แก้วสนธิ และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร. 2549. “การสอนแบบต่างๆ ระดับอุดมศึกษา”, **วารสารครุศาสตร์**. (พฤษภาคม-มิถุนายน) : 35-40.

“พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2548”, 2518. **ราชกิจจานุเบกษา**. 92. (6 กุมภาพันธ์): 1-78.

พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และ โคกิล, โดนอนด์โอ., 2548. “ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของครอบครัว และจำนวนบุตรในประเทศไทย,” **วารสารพัฒนบริหารศาสตร์**. (กรกฎาคม) : 299-323.

Adler. I., 2011. “A model of contact pressure in phylotaxis,” **J. Theor. Biol.** 45 : 179.

Alexander, C., 2014. “A city is not a tree,” **Architectural Forum**. 122. (April) : 58-62;(May): 58-91.

“Area and population of Thailand by sex, region for selected changwats 1979,” 2009.**Quarterly Bulletin of Statistics (Thailand)**. 27. (June) : 7.

Elmore, C. D.; Hesketh, J. D.; and Muramoto, H. A., 2008. “Survey of rates of leaf growth., Leaf aging and leaf photosynthetic rate among and within species,” **J. Arizona Acad. Sci.**4.: 215-219.

Jaccard, J.; Knox. R.; and Brinberg, D., 2012. “Prediction of behavior from beliefs: An extension and test of a subjective probability model. **Journal of Personality And Social Psychology**. 37. (July) : 1239-1248.

Stevenson. H. W. et al., 2003. “Longitudinal study of individual differences in cognitive development and scholastic achievement,” **Journal of Educational Psychology**. 68. (August) : 377-400.

3.5.6 บทความในหนังสือพิมพ์

รายการอ้างอิงของบทความในหนังสือพิมพ์คล้ายกับของบทความในวารสาร ต่างกันตรงที่ไม่มีการระบุปีที่ หรือเล่มที่ แต่ระบุวันที่หนังสือพิมพ์เพิ่มเติม บทความในหนังสือพิมพ์ มีแบบในการเขียนรายการอ้างอิงดังนี้

แบบแผน

ผู้เขียนบทความ./ปีพิมพ์.//“ชื่อคอลัมน์(ถ้ามี):ชื่อบทความ.”//ชื่อหนังสือพิมพ์.//(วัน -เดือน)/:
 /////เลขหน้าที่ปรากฏบทความ.

3.5.6.1 ในกรณีที่ปรากฏชื่อผู้เขียนบทความให้ลำดับดังนี้

แบบแผน

“ชื่อคอลัมน์ (ถ้ามี)/:/ ชื่อบทความ.” // ปีพิมพ์. // ชื่อหนังสือพิมพ์.// (วันเดือน)/:/ เลขหน้าที่
 ///////////////ปรากฏบทความ.

3.5.6.2 ถ้าเป็นหนังสือพิมพ์ภาษาไทยให้ลง วัน เดือน ปี ตามลำดับ

3.5.6.3 ถ้าเป็นหนังสือต่างประเทศให้ลง เดือน วัน ปี ตามลำดับ

ตัวอย่าง

ศีกฤทธิ์ปราโมช, ม.ร.ว., 2549. “ข้าวไกลนา,” **สยามรัฐ** (12 มกราคม): 3. “Behind that noble prize,” 2003. **Nation Review**. (December, 12): 6.

Savareia, E., 2005. “What's right with sight and sound journalism”, **Saturday Review**. (October,2) : 18-21.

3.5.7 บทความในสารานุกรม

รายการอ้างอิงบทความในสารานุกรมคล้ายกับบทความอ้างอิงในวารสาร บทความในสารานุกรมมีแบบในการเขียนรายการอ้างอิงดังนี้

แบบแผน

ผู้เขียนบทความ./ ปีพิมพ์.// “ชื่อบทความ.” ชื่อสารานุกรม. เล่มที่. : เลขหน้าที่ปรากฏบทความ.

ตัวอย่าง

เจริญ อินทรเกษตร. 2545-2546. “ฐานันดร.” **สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. 11.: 691-6930.

Kaplan, L, 2001. “Library cooperation in the United States,” **Encyclopedia of Library and Information Science**. 15. : 241-244.

Lane, R. K., and Livingstone, D. A., 2012. “Lakes and lake system,” **Encyclopedia Britannica (Macropaedia)**.10. : 600-616.

3.5.8 บทความหนังสือในวารสาร

บทความหนังสือในวารสารมีแบบการเขียนรายการอ้างอิงดังนี้

แบบแผน

ผู้เขียนบทวิจารณ์.// ปีตีพิมพ์.// วิจารณ์เรื่องชื่อหนังสือที่วิจารณ์.//โดย/ ชื่อผู้แต่งหนังสือ.
 ///////////////ชื่อวารสาร.ปีที่.// (เดือน)/:/ เลขหน้า.

ตัวอย่าง

เกตินิกี้ หงสนันท์. 2557. วิจัยเรื่องการวัดในการจัดงานบุคคล.โดยสวัสดิ์ สุขนครรังสี. วารสาร
พัฒนบริหารศาสตร์. 14. (กรกฎาคม) : 379-381.

Millar, T. B., 2006. Review of Three and a half powers: The new balance in Asia. By H.C.
Hinton. Pacific Affairs. 49. (Spring) : 114-115.

3.5.9 วารสารสาระสังเขป

บางครั้งการเรียบเรียงปริญญาานิพนธ์ จะอ้างถึงเฉพาะสาระสังเขปที่พิมพ์ไว้ในวารสาร
สาระสังเขป เช่น Dissertation Abstracts, Chemical Abstracts หรือ Psychological abstracts
 ฯลฯ ในกรณีเช่นนี้ให้ระบุว่าสาระสังเขปนั้นมาจากแหล่งใด

ตัวอย่าง

Misumi, J., and Fujita, M., 2012. “Effects of PM organizational development in supermarket
Organization”, Japanese Journal of Experimental Social Psychology. 21. : 93-111.
Psychological Abstracts. 68. : Abstract No. 11174.

Foster - Havercramp, M E., 2002. “An analysis of the relationship between pre service teacher
Training and directed teaching performance, Doctoral dissertation, University of
Chicago,2001”, Dissertation Abstracts International. 42. : 4409 A.

3.5.10 วิทยานิพนธ์

รายการอ้างอิงวิทยานิพนธ์ ให้ระบุชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์ ชื่อวิทยานิพนธ์ ระดับ
วิทยานิพนธ์ ชื่อสาขา หรือภาควิชา คณะ ชื่อมหาวิทยาลัย ปีพิมพ์ วิทยานิพนธ์แบบในการเขียนรายการ
อ้างอิงดังนี้

แบบแผน

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์./ ปีพิมพ์.// “ชื่อวิทยานิพนธ์” .// ระดับวิทยานิพนธ์ / ชื่อสาขาหรือภาควิชา/
////////ชื่อมหาวิทยาลัย.

3.5.10.1 ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ให้ใช้หลักเดียวกับผู้แต่ง

3.5.10.2 ชื่อวิทยานิพนธ์

- 1) ใช้หลักเดียวกับชื่อบทความในวารสาร
- 2) ใช้ตัวหนาหรือขีดเส้นใต้
- 3) ตามหลังชื่อวิทยานิพนธ์ด้วยเครื่องหมายมหัพภาค

3.5.10.3 ระดับปริญญา

1) ใช้คำว่า วิทยานิพนธ์ปริญญาโท (Master's Thesis) สำหรับ วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท และใช้คำว่า วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต (Doctoral Dissertation) สำหรับวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาเอก

2) ตามด้วยสาขาวิชาหรือภาควิชา คณะ และชื่อมหาวิทยาลัย

3) หลังข้อความนี้ใส่เครื่องหมายจุลภาค

3.5.10.4 ปีพิมพ์

1) ใช้ตามที่ปรากฏในหน้าปกในของวิทยานิพนธ์

2) หลังปีพิมพ์ใส่เครื่องหมายมหัพภาค

ตัวอย่าง

ชุตินา สัจจามันท์. 2548. การสำรวจสถานภาพการทำงานของบัณฑิต (ปีการศึกษา 2502-2516) และมหาบัณฑิต (ปีการศึกษา 2507-2516) สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Buppha Devahuti. 2015. *Use of computer in serials control in Thai libraries*. Master's Thesis, Department of Library Science, Graduate School, Chulalongkorn University.

3.5.11 รายงานการประชุมทางวิชาการ

รายงานการประชุมทางวิชาการที่พิมพ์เผยแพร่ในลักษณะบทความ หรือบทหนึ่งในหนังสือรวบรวมบทความให้ลงรายละเอียดเกี่ยวกับรายการอ้างอิงของบทความหนังสือโดยชื่อของการประชุมที่เป็นภาษาตะวันตก เช่น ภาษาอังกฤษ อักษรตัวแรกของแต่ละคำให้เขียนตัวใหญ่ทุกตัวยกเว้นคำบุพบท คำสันธาน และคำนำหน้า นาม ไม่ต้องพิมพ์ด้วยตัวอักษรใหญ่ เว้นแต่คำดังกล่าวจะเป็นคำแรกของการประชุม

ตัวอย่าง

วิทย์ วิศทเวทย์. 2552. “จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักปราชญ์”, ใน **รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน**. หน้า 103-112. 28-29 เมษายน. ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย จังหวัดปทุมธานี.

Paiboon Sinlarat. 2005. “Success and failure of faculty development in Thai university,” In Somwang Pitiyanuwat. et al. (eds.) *Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation. Proceedings of International Conference*. Bangkok. 1992. pp. 217-233. Bangkok: UNICEF.

Smith, D. R.; Aitken,; and Sweet, G. B., 2004. “Vegetation amplification: An aid to optimizing the attainment of genetic gains from Pinus radiata,” In S. L.

Krugman and M. Katsuta (eds). **Proceedings symposium on Flowering physiology. XVII IUFRO World congress.** pp.117-123. Japan.

Thompson, D. G., and Zaerr, J. B., 2002. "Induction of adventitious buds on cultured shoot tips of Douglas fir (*Pseudotsuga mucronata* (Mill.) Franco)," **College International sur la culture "in vitro" des Essences Forestiers, IUFRO International Workshop.** pp. 167-174. Fontaine bleau, France, Aug 31 to Sept. 4, 1981. France: AFOCEL.

ถ้ารายงานการประชุมพิมพ์สม่ำเสมอเป็นประจำทุกปี ให้เขียนรายการอ้างอิงลักษณะเดียวกับรายการอ้างอิงของบทความในวารสาร

แบบแผน

ผู้เขียน./ ปีพิมพ์.// "ชื่อบทความ."// ชื่อรายงานการประชุม.// ปีที่.// (เดือน)./ เลขหน้าที่ปรากฏ
 /////บทความ.

ตัวอย่าง

Thumin, F. J.; Craddick, R. A.; and Barclay, A. G., 2003. "Meaning and compatibility of a proposed corporate name and symbol," Proceedings of the 81st Annual Convention of the American Psychological Association. 8: 835-836

3.5.12 จุลสาร เอกสารอัดสำเนาและเอกสารที่มีได้พิมพ์อื่น ๆ

การเขียนรายการอ้างอิงใช้แบบเดียวกับหนังสือ และให้วงเล็บคำว่า อัดสำเนา (Mimeographed) หรือ พิมพ์ดีด (Typewritten) หรือ เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์ (Unpublished Manuscript) แล้วแต่กรณีและแล้วแต่ภาษาของสิ่งที่อ้างอิงว่าเป็น ภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ โดยพิมพ์ไว้ท้ายสุดของรายการอ้างอิง

ตัวอย่าง

กรมแรงงาน. 2547. **แนะแนวอาชีพบรรณารักษ์.** กรุงเทพฯ : กรมแรงงาน. (สำเนา)

วรรณิ์ งามเจริญ. 2550. **การให้ข้อติชมทางการศึกษาสำหรับผู้สอนในระดับอุดมศึกษา.**

กรุงเทพฯ : หน่วยพัฒนาคณาจารย์ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)

กรมศิลปากร. 2547. **ระเบียบการค้นคว้าเอกสารของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร.**

กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร. (อัดสำเนา)

Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, 2006. ESCAP trade Promotion center: **What it is. What it does. 1976-1977.** Bangkok: EACAP. (Mimeographed)

3.5.13 การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์มีแบบการเขียนรายการอ้างอิงดังนี้

แบบแผน

ผู้ให้สัมภาษณ์. วันเดือนปี. ตำแหน่ง (ถ้ามี). สัมภาษณ์.

ตัวอย่าง

แม่นมาส ซวลิต. 7 ธันวาคม 2549. ผู้อำนวยการกองหอสมุดแห่งชาติ. สัมภาษณ์.

Ross, R. 2000, May 5. Associate Director, Cornell University Libraries. Interview.

Visidh Prachuabmoh. 2007, February 25. Director, Institute of Population Studies, Chulalongkorn University. Interview.

ถ้าเป็นการอ้างอิงการสัมภาษณ์ที่พิมพ์เผยแพร่ ให้ระบุชื่อผู้สัมภาษณ์ก่อน และไม่ต้องระบุ วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ แต่ให้ระบุ วัน เดือน ปี ของเอกสารตีพิมพ์ที่ระบุการสัมภาษณ์นั้น

ตัวอย่าง

Newman, P. 1982, January. (Interview with William Epstein, editor of JEP : Human Perception and Performance). **APA Monitor** : 7, 39.

3.5.14 เอกสารที่อ้างถึงในเอกสารอื่น

การอ้างเอกสารซึ่งมีผู้กล่าวไว้ในเอกสารอื่น โดยไม่เคยอ่านหนังสือเล่มนั้น ถ้าเริ่มต้นด้วยชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องเอกสารอันดับแรก ใช้คำว่า "อ้างถึงใน" หรือ "cited in " หน้าชื่อผู้แต่งชื่อเรื่องเอกสารอันดับรอง

ตัวอย่าง

อนุমানราชชน, พระยา. 2479. **แหลมอินโดจีนสมัยโบราณ**.พระนคร: สำนักพิมพ์คลังวิทยา. อ้างถึงใน สายจิตต์เหมินทร์. **การเสียดรัฐไทรบุรีกลันตันตรังกานูและปะลิสของไทยให้แก่อังกฤษในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507.

French, L. S. 1995. "Is it really friendly?" PIIT. (February) : 19. อ้างถึงใน ศรีอร เจนประภาพงศ์. **ทัศนคติของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์บัณฑิต, วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549. หน้า 4

Willis, Osborne A. 1997. **Introduction to Microcomputers**. Berkley, Calif. : Adam Osborne & Assoc., p. 198. Cited in Morris M. Hyman. **Automated Library Circulation System**. White Plains, NY : Knowledge Industry Publications, 1981.

3.5.15 เอกสารพิเศษ

การเขียนรายการอ้างอิงเอกสารต่างๆ เช่น จดหมาย อนุทิน ต้นฉบับตัวเขียน เป็นต้น มีแบบการเขียนดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

สาย สนิทวงศ์. พระองค์เจ้า. 11 พฤษภาคม ร.ศ. 125. ลายพระหัตถ์ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ร. 5 กษ.9 4ก/22."เรื่องงบประมาณการจ่ายเงินแผ่นดิน ร.ศ. 111-112".หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. น. 1.3.

Kent, A. 1985, July 25. **Letter to Suzy Queiroz**. Lady Willoby. **Diary**, 1828-1830. London. British Library. **Arundel MSS**. 285.

3.5.16 สื่อไม่ตีพิมพ์

การเขียนรายการอ้างอิงสื่อไม่ตีพิมพ์ เช่น โสตทัศน วัสดุประเภทสไลด์ เทปบันทึกเสียง ฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เทปบันทึกภาพ แฟ้มข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีแบบการเขียนดังนี้

3.5.16.1 โสตทัศนวัสดุ

การเขียนรายการอ้างอิงสื่อประเภทโสตทัศนวัสดุต่างๆ ให้ระบุชื่อผู้จัดทำและวงเล็บหน้าที่ที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ระบุลักษณะของโสตทัศน วัสดุ เช่น สไลด์ฟิล์ม เทปบันทึกภาพ เทปบันทึกเสียง ฟิล์มสตริป ไว้ในวงเล็บ [] ท้ายชื่อเรื่องตามด้วยชื่อสถานที่ผลิตหน่วยงานที่เผยแพร่ (ถ้ามี) และปีที่เผยแพร่

แบบแผน

ผู้จัดทำ./ปีที่เผยแพร่./ ชื่อเรื่อง [ประเภทของโสตทัศนวัสดุ]/ สถานที่ผลิต:/หน่วยงานที่เผยแพร่.

ตัวอย่าง

พจนสารสิน. 2540. **ความอยู่รอดของเศรษฐกิจไทย** [บทวิทยุออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย] . 13 เมษายน.

Mass. J. B. (Producer), and Gluck, D. H. (Director). 1979. **Deeper into hypnosis** [Film]. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Clark. K. B. (Speaker). 1996. **Problems of freedom and behavior modification** [Cassette Recording No. 7612]. Washington, DC: American Psychological Association. **An Incident in Tiananmen Square** [Films].1990.16 mm, 25 min. Gate of Heaven Films, San Francisco.

Izak Perlman : In May Case Music [Videocassette]. 1995. Prod. And dir. Tony De Nonno

10 min. De Nonno Pix. Orchids [Filmstrip]. 1972. Encyclopedia Britannica Films.

The origins of man [Film]. 1965. Paramount Films.

Hooland, H. C. 1973. Dynamics: Some new perspectives [Phonotype]. Lecture given at ผู้จัดทำ./ปีที่เผยแพร่./ ชื่อเรื่อง [ประเภทของโสตทัศนวัสดุ]/ สถานที่ผลิต:/หน่วยงานที่เผยแพร่.University of Southern California, LA. 11 June.

3.5.16.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (File and computer program or Off-Line E-Medias)

เพิ่มข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์แบบปิด (Off-line) มีแบบการเขียนรายการอ้างอิงดังนี้

แบบแผน

ชื่อผู้รับผิดชอบหลัก./ปีที่จัดทำ./ชื่อเพิ่มข้อมูล หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์[ประเภทของข้อมูล].//
สถานที่ผลิต:/ชื่อผู้ผลิตหรือผู้เผยแพร่.

1) ผู้รับผิดชอบหลัก

ก. ให้ระบุผู้รับผิดชอบหลักในการสร้างเพิ่มข้อมูลหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในตำแหน่งหรือผู้แต่ง

ข. ถ้าไม่ระบุชื่อผู้รับผิดชอบให้ใช้ชื่อเพิ่มข้อมูลหลักแทนผู้รับผิดชอบหลัก

2) ชื่อเพิ่มข้อมูลหรือชื่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ก. ระบุชื่อเพิ่มข้อมูล หรือชื่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในลักษณะเดียวกับชื่อเรื่องหนังสือ

ข. ให้ระบุข้อความ [ประเภทของข้อมูล] ต่อท้ายชื่อเพิ่มข้อมูลหรือโปรแกรม

คอมพิวเตอร์

ค. ถ้าเพิ่มข้อมูลไม่มีชื่อเรื่อง ให้เขียนคำอธิบายเนื้อหาของเพิ่มข้อมูลไว้ในวงเล็บ ()

รวมถึงปีที่รวบรวมข้อมูล

ง. จบข้อความด้วยเครื่องหมายมหัพภาค

3) สถานที่ผลิต และชื่อผู้ผลิตหรือเผยแพร่

ก. ระบุสถานที่และชื่อผู้ผลิต (บุคคลหรือองค์กร) ที่บันทึกข้อมูลหรือจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ข. ในกรณีของเพิ่มข้อมูล อาจระบุชื่อบุคคลหรือองค์กรผู้จัดทำและเผยแพร่ ซึ่งสามารถติดต่อขอสำเนาข้อมูลได้โดยวงเล็บหน้าที่ของบุคคลหรือองค์กร [ผู้ผลิต (Producer)] หรือ [ผู้เผยแพร่ (Distributor)] แล้วแต่กรณี

ค. ในกรณีของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ อาจเพิ่มรายละเอียดอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการสืบค้นโปรแกรมนั้น เช่น หมายเลขรายงาน หรือหมายเลขของโปรแกรมต่อจากชื่อผู้ผลิตหรือผู้เผยแพร่

4) ปีที่จัดพิมพ์ หมายถึง ปีที่เผยแพร่เพิ่มข้อมูลหรือปีที่สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์หากไม่ระบุปีที่จัดทำให้ลง ม.ป.ป. หรือ n.d.

ตัวอย่าง

Miller, W.; Miller, A.; and Kline G. 1975. The CPS 1974 **American national election study** [Machine-readable data file]. Ann Arbor: University of Michigan, Center for Political Studies (Producer); And Arbor: Inter–University Consortium for Political and Social Research (Distributor).

Fernandes, F. D. 1972. **Theoretical prediction of interference loading on aircraft stories**: PartI. Subsonic speeds [Computer program]. Pomona, CA: General Dynamics, Electro Dynamics Division. (National Aeronautics and space Administration Report No.NASACR112065-1; Acquisition No.LAR-11249).

3.5.16.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ทางอินเทอร์เน็ตและสื่อเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (On-Line Serial and E-Medias)

โดยทั่วไปแล้ว การอ้างอิงแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจะมีรูปแบบคล้ายๆ กับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ ไป เพียงแต่จะต้องระบุถึง วันที่ ที่เข้าไปค้นหาข้อมูลหรือดาวน์โหลดข้อมูล และระบุตำแหน่งที่อยู่ของข้อมูล (URL) ด้วย ซึ่งมีแบบการเขียนรายการบรรณานุกรมอ้างอิงดังนี้

แบบแผน

ชื่อผู้แต่ง./ปีที่จัดทำ./ ชื่อเรื่องหรือชื่อเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ [ประเภทของเอกสารออนไลน์]. ชื่อหน่วยงานหรือองค์กร. เข้าถึงได้จาก:/ ตำแหน่งของข้อมูล (URL). วันเดือนปีที่เข้าไปค้นหรือดาวน์โหลดในวงเล็บ.
 Author./Date./Title[Type of media or medium]./Producer or Distributor./available from
 /:/URL./Access date).

- 1) หลักการต่างๆ ให้ใช้เช่นเดียวกับการเขียนรายการ 16.2 แล้วแต่ข้อความที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เป็นลักษณะใด
- 2) ลงประเภทข้อมูลที่เข้าถึงท้ายชื่อเรื่อง เช่น [Online], [Online serial], [Online document]
- 3) ลงชื่อหน่วยงานหรือองค์กรที่เป็นสถานที่ผลิตต่อจาก ชื่อเรื่อง
- 4) ระบุข้อความ “เข้าถึงได้จาก” คั่นด้วยเครื่องหมายหัพภาคคู่ (:) ตามด้วยตำแหน่งของข้อมูล (URL)
- 5) ระบุ วัน เดือน ปี ที่เข้าไปค้นในวงเล็บ ถ้าหากเป็นภาษาอังกฤษให้เขียนเรียงวัน เดือน ปี

ตัวอย่าง (การอ้างอิงเอกสารทั้งฉบับ)

Chew, J. J. 1991. **Internet work mail guide [Online]**. Available e – mail: COMSERVE@PRI ECS
Message: Get NETWORK GUIDE. (2004, Jan. 5)

Moreno, E. M. 1993. “**Healthy families make healthy babies,**” World Health [Online].
46: 3.: 23– 26 Available: Dialog File: IAC(sm) magazine Database (TM) (147)
Item: 03899824. (1993, May 11)

Stranglove, M. 1992. Patron – client dynamics in **Flarrius Josephus VITA: A cross –**
disciplinary analysis (Master’s thesis, University of Ottawa, Canada) [Online].
Available: FTP:137.122.6.16 Directory: pub/religion File: Josephus. Zip. (1992,
Feb. 2)

ตัวอย่าง (การอ้างอิงข้อมูลเครือข่าย)

Pioch, Nicholas. 1995 (August, 21). **All you ever wanted to know about the Web**
Museum [Online]. Available URL: Http://sunsite.unc.edu/wrn/about/_. (1995,
November 10)

Palo, G. 1993 (January, 7). **The Taj Mahal is a Hindu temple (discussion) [Online]**.
Availablee – mail: USENET Newsgroup: soc.history. (1993, May 3)

Kirk-Othmer online.3rd ed. [Online]. 1984. Available: Knowledge Index File: Kirk-Othmer
(CHEMS). (1985, January 6)

ตัวอย่าง (การอ้างอิงบัญชีชื่อภิปราย)

RRECOME. 1995 (April, 1). **Top ten rules of film criticism. Discussions on all forms of**
Cinema [Online]. Available E-mail: CINEMAL@American.edu/. (1995, April 1)
Discussions on all forms of cinema [Online]. Available E–mail:
LISTSERV@American.edu/ cinema - log 9504A. (1995, August 1)

ตัวอย่าง (การอ้างอิงบทความออนไลน์)

Meyer, A. S. & Rock, K. 1992. **The tip-of-the-tongue phenomenon: Blocking or**
partial activation [On-line]. Memory & Cognition. 20, 715-726. Abstract from:
DIALOG File:PsyclNFO Item: 80-16351. (1993, Jan. 9)

ตัวอย่าง (การอ้างอิงบทความออนไลน์)

Central Vein Occlusion Study Group. 1993 (October, 2). “**Central vein occlusion study of**
Photocoagulation : Manual of operations,” [675 paragraphs]. Online Journal
of Current Clinical Trials [Online serial]. Available: Doc. No. 92. (1993, November 14)

Funder, D. C. 1994 (March). “**Judgmental process and content : Commentary on Koehler on base – rate,**” [On-line serial] , 5 (17). Available FTP: Hostname : Princeton : Edu. Directory: pub/harnad/psycology/1994. Volumn. 5 File : psychology, 94.5.17. Baserate. 12. Funder. (1994, April 12)

3.5.17 การอ้างอิงซ้อน

การอ้างอิงซ้อน คือ การอ้างอิงผลงานของบุคคลอื่นโดยไม่ได้ค้นคว้ามาจากเอกสารต้นฉบับโดยตรง แต่ไปค้นคว้าจากผู้ที่นำมาอ้างอิงไว้ ให้ลงรายการตามหลักเกณฑ์ปกติ สำหรับแหล่งข้อมูลที่อ้างอิง จากนั้นใช้คำว่า อ้างถึงใน (Quoted in) แล้วตามด้วยบรรณานุกรมที่อ้างอิงไว้

ตัวอย่าง

สายศร ชูติกุล. 2549. **บันทึกสังคมไทย 2548**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. อ้างถึงใน ญัฐไชย ตันติสุข. 2554. “**แนวทางของครอบครัวไทยและยุทธศาสตร์ในการสร้างความมั่นคงของครอบครัว,**” วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. 6 (มกราคม – ธันวาคม) : 104-137.
